

การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหาย จากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่

นางสาวสายฝน โชชัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานละเมิดและแพ่ง ๓
กองละเมิดและแพ่ง กรมบัญชีกลาง

การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ แต่บางครั้งการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอก ถือเป็นกรกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่เยียวยาความเสียหายจากการกระทำละเมิดนั้นต่อบุคคลภายนอก ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บุคคลภายนอกสามารถดำเนินการเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ๒ วิธี ดังนี้

๑. การฟ้องคดีต่อศาล ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) สามารถฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้โดยตรง โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐก่อน

๒. การร้องขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) สามารถร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้โดยตรง และเมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายไม่พอใจก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้

เมื่อทุกท่านทราบแล้วว่า บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) สามารถเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ๒ วิธี คือ การฟ้องคดีต่อศาล และการยื่นคำร้องขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีนี้ผู้เขียนจะอธิบายเฉพาะในส่วนของการยื่นคำร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐให้ทุกท่านทราบเท่านั้น โดยเริ่มจากคำว่า “บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย)” ที่จะร้องขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หมายถึงบุคคลใดบ้าง หลังจากนั้นก็จะอธิบายในส่วนของการร้องขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) จะต้องยื่นคำร้องขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาเท่าใด และบุคคลภายนอก(ผู้เสียหาย) จะได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม โดยมีขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

๑. บุคคลภายนอก(ผู้เสียหาย) ที่จะร้องขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ และให้หมายความรวมถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่นไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะสังกัดหน่วยงานเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือไม่ก็ตาม เช่น กรณี นาย ส ลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งพนักงานขับรถบรรทุกน้ำกรุงเทพมหานคร (กทม.) และนาย ป. ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งคนงานของ กทม. ซึ่งทำหน้าที่รดน้ำต้นไม้ริมถนน ในระหว่างการขับรถบรรทุกน้ำออกไปปฏิบัติหน้าที่ได้เกิดอุบัติเหตุเฉี่ยวชนกับรถยนต์นั่งส่วนบุคคลอย่างกะทันหัน นาย ส จึงห้ามล้อรถยนต์บรรทุกน้ำอย่างแรง ทำให้รถยนต์บรรทุกน้ำพลิกคว่ำได้รับความเสียหาย นาย ส ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ส่วนนาย ป ได้รับบาดเจ็บสาหัส กรณีนี้ถือว่า นาย ส พนักงานขับรถบรรทุกน้ำซึ่งเป็น

เจ้าหน้าที่ของ กทม. กระทำละเมิดต่อ นาย ป ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของ กทม. เช่นกัน ดังนั้น นาย ป.มีสิทธิเรียกร้องให้ กทม. ต้นสังกัดของ นาย ส ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้

ดังนั้น หากบุคคลดังกล่าวข้างต้นได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ มีสิทธิที่จะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดอยู่ ให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒๑/๒๕๔๓)

๒. การร้องขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้ ในการนี้ หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับ หรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน”

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปขั้นตอนและวิธีการได้ ดังนี้

(๑) ถ้าบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้หน่วยงานของรัฐออกใบรับคำขอไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ใบรับคำขอต้องเป็นเอกสารที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบว่าหน่วยงานของรัฐได้รับคำขอของผู้เสียหายแล้ว (คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๐๓/๒๕๕๑) ทั้งนี้ ปัจจุบันกระทรวงการคลังได้กำหนดแบบใบรับคำขอให้หน่วยงานของรัฐทราบแล้ว ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

(๒) หากหน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตน ก็ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นเพื่อพิจารณาคำขอของบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย)

(๓) หน่วยงานของรัฐจะต้องรีบพิจารณาคำขอของบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ให้เสร็จอย่างช้าภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่รับคำขอจากบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) แต่ถ้าไม่อาจพิจารณาให้เสร็จตามเวลาดังกล่าวหน่วยงานของรัฐอาจขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีกได้ โดยต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐนั้นทราบ และสามารถขอขยายระยะเวลาออกไปได้อีกไม่เกิน ๑๘๐ วัน

(๔) กรณีหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของตนกระทำละเมิดจริงให้กำหนดค่าเสียหาย และส่งคำสั่งนั้นให้แก่บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ที่ยื่นคำร้อง

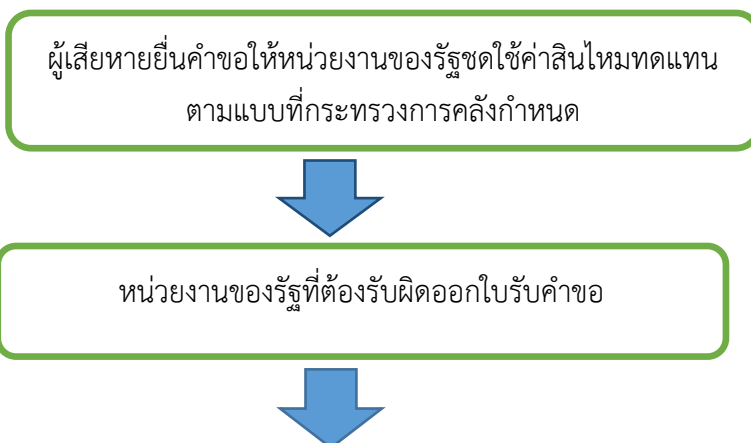
(๕) กรณีหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของตนไม่ต้องรับผิดชอบก็ให้ยกคำร้อง และแจ้งบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ผู้ยื่นคำร้องทราบ

(๖) หากบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย โดยบุคคลภายนอก(ผู้เสียหาย) มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ซึ่งอาจจะเป็นศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองแล้วแต่กรณี

๓. ระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) จะต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ภายในระยะเวลาเท่าใด แต่ทั้งนี้ บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) จะต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันทำละเมิดเช่นเดียวกับการฟ้องคดีต่อศาล ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๗๓/๒๕๔๙ ระบุว่า “ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อบุคคลภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้ผู้เสียหายใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ ๒ ทาง คือผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลขอให้พิพากษาให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดอยู่ในสังกัดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี หรืออีกนัยหนึ่งภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันทำละเมิด ทางหนึ่ง กับผู้เสียหายอาจยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดอยู่ในสังกัดให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ตนอีกทางหนึ่ง และแม้กฎหมายจะมีได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้เสียหายจะต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนภายในระยะเวลาเท่าใด แต่ก็เป็นที่เห็นได้จากเหตุผลของเรื่องว่า ผู้เสียหายจะต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันกระทำความผิด เช่นเดียวกับการฟ้องคดีต่อศาล ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว แม้หน่วยงานของรัฐจะพิจารณาคำขอนั้น ผู้เสียหายซึ่งไม่พอใจผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ยังมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้อีกไม่ กรณีเช่นนี้ต้องถือว่าเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว”

สรุปขั้นตอนการยื่นคำขอและการพิจารณาค่าสินไหมทดแทน

หน่วยงานของรัฐตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด
ทางละเมิด

พิจารณาคำขอให้เสร็จอย่างช้าที่สุดต้องไม่เกิน ๓๖๐ วัน
(ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ
เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

๔. การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย)

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ในกรณีที่บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) ยื่นคำขอให้
หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว
โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อพิจารณาว่าต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
ตามคำขอของบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย)หรือไม่ หากหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของตน
กระทำละเมิดจริงให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก(ผู้เสียหาย) ปัญหาก็คือว่า หน่วยงาน
จะพิจารณายจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) เป็นจำนวนเท่าใด ปัญหานี้มีคำตอบ

สำหรับค่าสินไหมทดแทนที่บุคคลภายนอกเรียกร้อง หน่วยงานของรัฐจะจ่ายให้จำนวนเท่าใดนั้น
ปัจจุบันเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๒๖ ง วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔)

หลักเกณฑ์การจ่ายตามประกาศฉบับดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน

- กรณีเป็นเงินให้ชดใช้เป็นเงินตามจำนวนที่เสียหาย
- กรณีเป็นทรัพย์สินอื่น
 - ก. ใช้ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อม (ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเพื่อให้ได้ราคา
ทรัพย์สินสุทธิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่
กระทรวงการคลังกำหนดในการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าเสียหาย
ให้แก่ทางราชการ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๗.๒/ว ๘๑ ลงวันที่
๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ โดยอนุโลม) หรือ
 - ข. ใช้ค่าซ่อมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมก่อนเสียหาย โดยมีหลักฐาน เช่น ค่าซ่อม
ตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท ห้างร้าน ที่ทำการซ่อม เป็นต้น

๒. ความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาล จ่ายจริงและจำเป็นรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดประโยชน์

ก. รายได้ไม่แน่นอน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่เกินวันละ ๓๐๐ บาท ไม่เกิน ๖๐ วัน หรือ

ข. รายได้แน่นอน ไม่เกิน ๒ เดือน เดือนละไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท

- ค่าชดเชยสูญเสียอวัยวะหรือสมรรถภาพในการทำงานอนุโลมใช้ตามกฎหมายกระทรวงฯ พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- ค่าปลงศพและจัดการศพ จ่ายจริงไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

- ค่าขาดอุปการะ ทายาท คนละ ๒๐,๐๐๐ บาท

ถ้าบุคคลภายนอกเรียกร้องตามอัตราที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ หน่วยงานของรัฐจ่ายได้ทันที แต่ถ้าบุคคลภายนอกเรียกร้องมากกว่านี้ หน่วยงานของรัฐจะต้องทำอย่างไร

มีกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่เกินเลยของเจ้าหน้าที่รัฐได้เป็นอย่างดี คือ เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ร่วมกันทำร้ายร่างกายบุคคลภายนอกจนถึงแก่ความตาย ต่อมามารดาของผู้ตายจึงฟ้องคดีต่อศาลแพ่งขอให้ชดใช้เงินต้นจำนวน ๑๓,๒๒๙,๒๑๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย พร้อมทั้งออกหนังสือขอโทษต่อโจทก์และครอบครัว ต้นสังกัดพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งเรื่องนี้ปรากฏว่าต่อมาได้มีการไกล่เกลี่ย โดยมีข้อเสนอให้จำเลยเยียวยาความเสียหายแก่โจทก์ ดังนี้

๑. ค่าปลงศพและจัดการศพ จำนวน ๓๒๔,๒๑๓ บาท

๒. ค่าดำเนินการผ่าพิสูจน์ศพ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๓. ค่าขาดไร้อุปการะ เดือนละ ๒๘,๐๐๐ บาท รวม๒๐ ปี จำนวน ๖,๗๒๐,๐๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้นเป็นเงินจำนวน ๗,๐๔๙,๒๑๓ บาท

จะเห็นได้ว่า จากตัวเลขค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว สูงกว่าประกาศกระทรวงการคลังกำหนดไว้เป็นจำนวนมาก หน่วยงานของรัฐสามารถจ่ายเงินให้แก่บุคคลภายนอกตามที่ร้องขอได้หรือไม่ หรือหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการอย่างไร ในกรณีนี้หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งเรื่องมาให้กระทรวงการคลังพิจารณาว่า หน่วยงานของรัฐจะจ่ายเงินให้แก่บุคคลภายนอกได้หรือไม่

ในกรณีนี้เมื่อหน่วยงานของรัฐได้ส่งเรื่องมาให้กระทรวงการคลังพิจารณา กระทรวงการคลังจะต้องพิจารณาว่าจะจ่ายเงินให้แก่บุคคลภายนอกเป็นจำนวนเท่าใด โดยจะต้องหาข้อมูลข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาให้ได้ว่า สมควรจะจ่ายเท่าใด

จากการรวบรวมข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าภาพ(บุคคลภายนอก)ได้จัดการศพ เป็นเวลา ๒๕ วัน เนื่องจากต้องรอผลการพิจารณาให้ความเป็นธรรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดการศพตามที่จ่ายจริงและต้องจ่ายค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการขอความเป็นธรรมก่อนการฃาปนกิจศพระหว่างวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๔- ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ดังนั้น จึงสมควรให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าปลงศพและจัดการศพจำนวน ๓๒๔,๒๑๓ บาท ได้

ส่วนค่าดำเนินการผ่าพิสูจน์ศพ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายจริง เนื่องจากเป็นการเสียชีวิตที่มีใช้กรณีปกติจำเป็นต้องใช้ผลการพิสูจน์ศพ ในการดำเนินการทางศาล ดังนั้น จึงสมควรให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าดำเนินการผ่าพิสูจน์ศพ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท ได้

สำหรับค่าขาดไร้อุปการะ เดือนละ ๒๘,๐๐๐ บาท รวม ๒๐ ปี จำนวน ๖,๗๒๐,๐๐๐ บาท ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ตายจบการศึกษาปริญญาโท หากยังมีชีวิตอยู่ น่าจะเป็นผู้ดูแลอุปการะเลี้ยงดูมารดา โดยหากประกอบอาชีพรับราชการ เมื่อคำนวณรายได้โดยประมาณการจากอัตราเงินเดือนเริ่มรับราชการวุฒิปริญญาโททั่วไปอัตรา ๑๖,๔๐๐ บาท (ในขณะนั้น) เลื่อนขั้นเงินเดือนรอบ ๖ เดือน ร้อยละ ๓ ระยะเวลา ๒๐ ปี จะมีรายได้ประมาณ ๗,๔๑๙,๔๘๓.๙๖ บาท เฉลี่ยเดือนละ ๓๐,๙๑๔.๕๒ บาท ประกอบกับ มารดาผู้ตาย อายุในขณะนั้น ๖๑ ปี ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า หญิงไทยมีอายุเฉลี่ย ๗๘.๑ ปี

เมื่อนำผลการคำนวณประมาณการรายได้และข้อมูลอายุมารดาประกอบกันแล้ว คิดเป็นเงินประมาณ ๖,๓๓๗,๔๗๖.๖๐ บาท มาเปรียบเทียบกับเงินที่ขอมารดาจำนวน ๖,๗๒๐,๐๐๐ บาท กรณีถือว่าเป็นอัตราที่ยอมรับได้ ดังนั้น จึงสมควรให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน เป็นค่าอุปการะเดือนละ ๒๘,๐๐๐ บาท รวม ๒๐ ปี จำนวน ๖,๗๒๐,๐๐๐ บาท ได้

จากกรณีตามตัวอย่างที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อบุคคลภายนอกขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าที่ประกาศกระทรวงการคลังฯ กำหนดนั้น หน่วยงานของรัฐไม่สามารถพิจารณาคำขอดังกล่าวได้ แต่หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณา ซึ่งกระทรวงการคลังจะพิจารณาเป็นรายกรณีไป สำหรับการพิจารณาการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก นั้น กระทรวงการคลังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลภายนอกซึ่งถูกกระทำละเมิดกลับคืนสู่สภาพเดิมได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

เมื่อหน่วยงานของรัฐได้จ่ายเงินให้แก่บุคคลภายนอกเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังฯ หรือกระทรวงการคลังพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินให้แก่บุคคลภายนอก เกินกว่าที่ประกาศกระทรวงการคลังฯ กำหนด แล้ว หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิด เพื่อหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้เงินคืนให้แก่ทางราชการต่อไป เพราะ “เงินหลวง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอก เตรียมที่จะต้องรับผลของการกระทำที่จะตามมาด้วย อย่างไรก็ดี หากเจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่ประการใด

สรุป การชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอก หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งหากบุคคลภายนอกขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังฯ ดังกล่าว หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาคำขอของบุคคลภายนอกได้โดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้กระทรวงการคลังตรวจสอบแต่อย่างใด แต่หากบุคคลภายนอกขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าตามประกาศกระทรวงการคลังฯ กำหนด หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งเรื่องมาให้กระทรวงการคลังพิจารณาเป็นรายกรณี

.....

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๒๖ ง วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔)
- หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
- คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ดร.ชาญชัย แสวงศักดิ์
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒๑/๒๕๕๓)
- คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๗๓/๒๕๕๙